

Bakalářská práce Heleny Hladíkové si klade dva cíle. Jednak autorka v teoretické části ve třetí kapitole přináší představení toho, jak se popisuje syntax novinových zpráv v žurnalistických příručkách a odborných pracích a jak v lingvistických textech. Na základě této části si autorka definovala druhý cíl své práce, a to kvalitativní popis syntaxe titulků a čtyř vybraných syntaktických jevů (elipsa, aktuální členění, kondenzace a parenthese). Jako materiál jí sloužil soubor zpravodajských textů o několika významných událostech, o nichž referovaly české deníky v arbitrárně zvoleném časovém úseku v roce 2010.

Již nyní bych předeslala, že autorka je o něco úspěšnější při plnění prvního cíle své práce než cíle druhého.

Teoretická část je založena na systematické četbě dosavadní literatury žurnalistické i lingvistické a díky svému záběru, který je v mnoha úsecích širší než pouze syntaktický, může i budoucím zájemcům o jazyk publicistiky sloužit jako užitečné a přehledné shrnutí. Tato část také vytváří zajímavou možnost porovnat doporučení, s nimiž se setkávají budoucí žurnalisté při svém vzdělávání, se žurnalistickou praxí (která však v práci není tematizována ani využita). Na druhou stranu se mi zdá, že žurnalistická a lingvistická literatura by si na závěr dané kapitoly žádala hlubšího porovnání, než jaké čteme na str. 27, abychom vůbec mohli mluvit o komparaci a nikoliv pouze o juxtapozici informací a přístupů v obou zdrojových oblastech.

Za hlavní nedostatek vlastní analýzy zpravodajských textů považuji to, že autorka zjevně chtěla popsat syntax psaných zpráv v co největší šíři a nepracovala s dostatečně konkretizovanou výzkumnou otázkou a hypotézami. Takový záměr často končí nezdarem v tom smyslu, že vlastní popis zůstává spíše na povrchu, tvrzení o zkoumaných jevech jsou relativně jednoduchá a nepřinášejí mnoho nového. To je bohužel platné i pro předloženou práci a odhaluje to za prvé pátá kapitola, kde jsou jednotlivé jevy popsány a komentovány (což má být vlastní jádro analýzy!) na jednu stranu jen velice stručně, na druhou stranu je zde patrná snaha sdělit ke všemu něco. Za druhé to odhaluje i závěr práce, kde má autorka zjevný problém zformulovat, co jsou hmatatelné výsledky její práce. Mnohem perspektivnější by tedy bylo (s přihlédnutím k obvyklému rozsahu bakalářské práce), kdyby si autorka zvolila jeden z výrazných syntaktických jevů, které jí první materiálová sonda odhalila, a věnovala se jeho popisu detailněji.¹

Autorka práce se také při hodnocení příkladů často dopouští různých omylů, ať už kategorizačních (infinitivy v přísudku nejsou výsledkem kondenzace, *zahynuvší* není přechodník), nebo spjatých s hodnocením přijatelnost použitých gramatických prostředků v publicistickém stylu (nevím například, proč by věty nemohly začínat spojovacími výrazy *ale, a, když*). Nejvyšší frekvenci podobných nepřesností najdeme zejména ve shrnutí páté kapitoly v oddíle 5.7.

---

¹ Domnívám se přitom, že předložená práce podobné podněty nabízí – systematictější výzkum by si zasloužila například problematika elipsy u titulků a zkoumání toho, kde v kontextu je zprostředkována informace nutná pro pochopení titulků s touto strukturou.

Po stránce jazykové a pravopisné je práce zpracována uspokojivě, s řídkými nedostatky (např. na str. 14 na konci prvního odstavce má být tečka nikoliv v rámci citace, ale až za bibliografickým odkazem nebo na str. 16 v posledním odstavci špatná shoda v rodě u zájmena *který*) a občasnými stylovými neobratnostmi (např. na str. 47: „[funkce kataforické elipsy] je záměrná [...] a týká se přitáhnutí adresátova zájmu o další přečtení [...]). V seznamu odborné literatury v oddíle Prameny by bylo vhodné u jednotlivých deníků uvést, v jakém období s nimi autorka pracovala, popř. jaká konkrétní čísla to byla (v případě, že jich u jednotlivých deníků nebyly desítky).

Prosila bych autorku práce, aby se při obhajobě vyjádřila k následujícím otázkám:

1. Při porovnání žurnalistické a lingvistické literatury na str. 27 autorka tvrdí, že „cílem [lingvistické literatury] je poskytnout autorům žurnalistických textů určitou sebereflexi, možnost, jak zpětně nahlédnout na vlastní tvorbu a příště se vyvarovat stejných chyb“. Není toto cílem žurnalistické literatury? Jaký vlastní cíl autorka vidí v lingvistické literatuře o jazyce publicistiky?

2. Na str. 35–36 autorka dokládá ve svém vzorku eliptické titulky. V jejích příkladech jde vždy o elipsu pomocného slovesa. Znamená to, že elipsa pomocného slovesa je definičním rysem eliptických titulků, nebo nikoliv? Pokud je odpověď kladná i záporná, mělo by to být ve výkladu zmíněno. Pokud je odpověď záporná, zajímalo by mne, kam autorka umísťuje hranici mezi titulky eliptickými a nápisovými, tj. jak rozhodovala např. o příkladech 26 nebo 34, kam jde snadno doplnit sloveso.

3. Mohla by autorka vysvětlit, s jakým pojetím adordinace pracuje? Na str. 35 totiž píše, že adordinaci konkuruje přístavková konstrukce – toto tvrzení předpokládá, že oba adordinační a přístavkové konstrukce jsou nepropojené kategorie, což není převládající pojetí.

Bakalářská práce Heleny Hladíkové se v podstatných aspektech (zpracování tématu, kvalita analýzy, úroveň argumentace) jeví jako práce průměrná. Z toho důvodu ji doporučuji k obhajobě s hodnocením dobře.

V Praze dne 11. 6. 2011

Mgr. Eva Lehečková